

Przeciw naruszaniu uprawnień pracowników

Wyliczne Prezydium i Komitetu Wykonawczego CRZZ

WARSZAWA (PAP).

Mimo ogólnej poprawy praworządności w zakresie stosunków pracy zdarzają się jeszcze przypadki naruszania prawa pracy przez administrację niektórych zakładów.

Jedną z ostatnich analiz, jaką przeprowadziła Generalna Prokuratura w 242 uposażonych zakładach pracy, wykazała, że na 3 tys. przypadków rozwiązania umów o pracę bez wypowiedzenia (z winy pracownika) — 70 pracowników zwolniono bez podstaw prawnych, w 1100 przypadkach naruszono przepisy, a w 800 — nie zachowano odpowiedniej formy zwolnienia. Sprawy dotyczące wypowiedzenia stanowią większość interwencji pracowniczych w instancjach związkowych.

Uznając dotychczasową poprawę stanu praworządności w zakładach za niewystarczającą CRZZ postanowiła określić ramowe zasady działalności związkowej.

W tej dziedzinie oraz stworzenie możliwości szerszej pomocy prawnej dla pracowników. W tym celu Prezydium i Komitet Wykonawczy CRZZ wydały wytyczne, które określają, że działalność związkowa w zakresie umów o pracę, czasu zatrudnienia, wynagrodzeń, urlopu, wymiaru i wypłaty rent oraz innych zagadnień normowanych przez prawo pracy.

Główną metodą działania ma być interwencja związkowa prowadzona w sposób szybki i konsekwentny aż do pozytywnej załatwienia sprawy. Rady Zakładowe powinny w tym celu wykorzystywać wszystkie dostępne im środki, zarówno w zakładach jak i poza nimi. W razie niemożności załatwienia sprawy drogą interwencji wewnętrznej rady zakładowe mają obowiązek pomagać pracownikom w kierowaniu ich do komisji rozjemczych lub sądów.

W Turoszowie

Kolejna próba i nowy sukces

TUROSZÓW (PAP).

Na budowie elektrowni Turoszów, w której już za 2 tygodnie nastąpi przekazanie do eksploatacji pierwszego bloku energetycznego o mocy 200 MW, odbyło się kolejne uruchomienie turbozespołu. Tym razem został on poddany próbie automatycznego wyłączenia. Zakończyła się ona pomyślnie.

Z KRAJU

PIERWSZE DOŻYTKI

WARSZAWA (PAP). Niedziela 19 bm. upłynęła na naszej wsi pod znakiem pracy i pierwszych, tam gdzie zakończono już prace żniwne, dożynek. Niestety, częste przelotne opady wielu rolnikom pokrzywały plany, uniemożliwiając prowadzenie prac polowych.

POLSCY NAUKOWCY NA ŚWIATŁOWYM KONGRESIE AKUSTYKÓW

WARSZAWA (PAP). Na IV Światowy Kongres Akustyki, który odbędzie się w Kopenhadze, wyjechała w niedzielę 19 bm. 7-osobowa delegacja polskich uczonych pod przewodnictwem zastępcy sekretarza naukowego PAN — prof. dr Ignacego Maleckiego. Nasz naukowiec wygłosi w toku obrad 7 referatów.

BĘDZIEMY HOŁOWAC DOKI PŁYWAJĄCE

GDĄSK (PAP). We wrześniu br. dwa największe holowniki polskiego flotownictwa okrętowego „Janota” i „Koral” czeka nowa poważna zadanie. Będzie nim holowanie z Hamburga do Gdańska olbrzymiego dołu pływającego o nośności 11 tys. ton, przeznaczonego dla gdańskiej Stoczni Remontowej.

W „SZPIŁKACH” NA GÓRSKIE TRASY

ZAKOPANE (PAP). Zakopane bije w bież. sezonie rekordy frekwencji zaś ludzie przyjeżdżający pod Giewont wcale nie rezygnują z tekiomyślności. Mimo prężność i ostrzeżenie, niedoświadczeni turyści wybierali się w góry w strojach spacerowych, przy czym kobiety posuwają swą „elegancję” tak daleko, że nawet wędrują na górskie wycieczki w „szpilkach”.

Już po lecie

Dzieci powracają z kolonii

Dworce w całym kraju zapelnily się dziećmi powracającymi z kolonii. Drugi turnus kolonijny dobiega końca. Odczuwa to przede wszystkim PKP, które muszą przystosować do 17 do 28 bm. około 240 tysięcy dzieci powracających do domu z różnych miejscowości wycieczkowych.

Na budowlanym półmetku

W Krakowie i woj. krakowskim trudne warunki atmosferyczne i uciążliwy w poważnym stopniu zapogrzebiły wykonanie tegorocznego planu robót. Jak dotychczas, na ponad 6700 robót przewidzianych do oddania w br. na terenie Krakowa i Nowej Huty odebrano tylko 1400, a w województwie na 4,5 tys. rob. — ok. 420. Przyczyną tych opóźnień jest również brak sily roboczej i niedostateczne zaopatrzenie materiałowe.

Mimo to — a tak twierdzi dyrektor naczelny krakowskiego DBOR-u, mgr Bogumił Korombel — można jeszcze nadrobić obecne opóźnienia. Wymaga to jednak wielkiej mobilizacji krakowskich budowlanych. (PAP).

Sputniki na usługach meteorologii

MOSKWA (PAP).

Zespołowy lot radzieckich statków kosmicznych stwarza nadzieję, że już w niedalekiej przyszłości może powstać system specjalnych sputników meteorologicznych — oświadczył W. Komarow, członek rzeczywisty wszechzwiązkowego towarzystwa astronomiczno-geodezyjnego Akademii Nauk ZSRR.

Zdaniem Komarowa tego rodzaju sputniki posiadające łączność radiową ze stacjami na Ziemi będą nieprzerwanie obserwować stany atmosfery i przekazywać na Ziemię wszystkie niezbędne informacje. Wskutek powstania tego systemu prognozy pogody staną się bardziej dokładne. Nie jest wykluczona możliwość, że ludzie poznawszy prawidłowości procesów atmosferycznych nauczą się przy pomocy stacji kosmicznych wywierać bezpośredni wpływ na pogodę i klimat na Ziemi.

„Kosmos 8” wszedł na orbitę

MOSKWA (PAP).

W sobotę przed południem Związek Radziecki umieścił na orbicie okołoziemskiej nowego sztucznego satelitę, ósmego z serii „Kosmos”. W sputniku umieszczono aparaty naukowe, przeznaczone do kontynuowania badań w przestrzeni pozaziemskiej zgodnie z programem ogłoszonym 18 marca br.

Gazeta Krakowska

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

Krakow, poniedziałek 20 sierpnia 1962 r.

Rok XIV
Cena 50 gr
Wyd. Ai
Nr 197 (4426)

ORGAN KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO POLSKIEJ ZIEMOCZCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nikołajew i Popowicz otrzymali tytuły Bohaterów Związku Radzieckiego

Entuzjastyczne powitanie w Moskwie

Radziecy „bracia kosmiczni” major Andrian Nikołajew i podpułkownik Paweł Popowicz przybyli w sobotę do Moskwy. Stolica Kraju Rad powitała ich tak, jak się wita najwznieśli bohaterów. Kosmonaut przyjechali na podmoskiewskie lotnisko we Wnukowie na pokładzie

4-silnikowego „IL-18” w eskorcie śledmiu myśliwców odrzutowych, pilotowanych przez ich kolegów. Kosmonaut przybył z jednej z miejscowości nad Wolgą, gdzie odpoczywali i gdzie opowiedzieli szczegółowo lekarzom i uczonym o swym maratońskim zespolewym locie kosmicznym dookoła świata.

MOSKWA (PAP).

Srebrzysty samolot wylądował o 12.52. Przed budynkiem portu lotniczego zebrał się wielotysięczny tłum. Wśród czekających był premier ZSRR Nikita Chruszczow, w słomkowym kapeluszu i jasnym garniturze.

Dokładnie o godz. 13 drzwi olbrzymiego samolotu otworzyły się i w wysokich schodkach ukazał się dwaj kosmonauci — po lewej Nikołajew, po prawej stronie Popowicz. Razem zeszli na płytę lotniska i przy dźwiękach uroczystego marsza skierowali się ku trybunie honorowej.

Na trybunie oprócz Chruszczowa i innych przywódców radzieckich byli także rodzice i żona Pawła Popowicza, matka i krewni Andriana Nikołajewa oraz Jurij Gagarin i Herman Titow. Obok trybuny — kompania honorowa. Dwaj kosmonauci stanęli a baczność przed Chruszczowem i zameldowali o pomyślnym wykonaniu programu wyprawy. Nikołajew powiedział, że w czasie lotu utrzymywał sprawną łączność radiową z „Wostokiem 4” i dodał, iż czuje się doskonale.

Popowicz meldując, że zadanie powierzone mu przez partię i rząd wykonał, że „Wostok 4” spisał się bardzo dobrze i że on sam czuje się doskonale.

Obaj kosmonauci oświadczyli, że „gotowi są wykonać każde nowe zadanie KPZR i Związku Radzieckiego”.

Wysłuchawszy raportu Chruszczow serdecznie uściłaskał nowych zdobywców Kosmosu. Uściłaski wicepremiera (DOKONCZENIE NA STR. 2)

„Przypatrzylismy się dobrze naszej błękitnej planecie”

Oświadczenie kosmonautów radzieckich

MOSKWA (PAP).

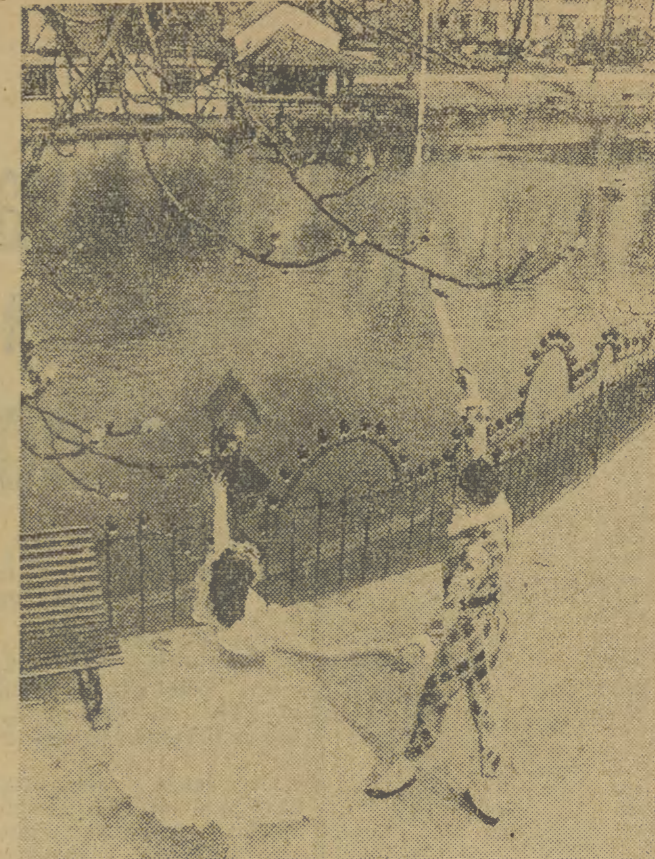
Dziennik „Pravda” publikuje w dniu 19 sierpnia następujące oświadczenie złożone przez kosmonautów A. Nikołajewa i P. Popowicza: — W tak doniosłym i szczerliwym dla nas dniu zwracamy się do wszystkich ludzi dobrej woli, do mężczyzn i kobiet naszej planety. Krążąc wokół Ziemi kilkadziesiąt razy przypatrzylismy się jej dobrze i myślimy, że celem geniusza ludzkiego powinno być zawsze ulepszenie życia i zapewnienie dobrobytu na naszej błękitnej planecie. Myślimy o pokoju, o szczęściu wszystkich ludzi. Mówiliśmy o tym zwracając się przez radio do narodów różnych kontynentów, Wimy, że nas słyszano.

„Dziękujemy naszym rodakom, obywatelom innych krajów, którzy przesłali nam pozdrowienia do Kosmosu; dziękujemy tym wszystkim, którzy się o nas niepokoiili i którzy życzyli nam sukcesu. Wyruszając w przestrzaw kosmiczną, nie mieliśmy wątpliwości, że nasza wyprawa zakończy się pomyślnie. Wiedzieliśmy, że nasz zdatny i pracowity naród, że nasi uczeni, inżynierowie i robotnicy, że nasz rząd — uczynili wszystko, aby również tym razem zapewnić pomyślnie wykonanie nakreślonego programu.”

Z LISIEJ GÓRY

Ob. W. Kubiszal z Lisiej Góry koło Dąbrowy Tarnowskiej, kończy koszenie pszenicy.

Fot. J. Uiberall

Austria nie chce widzieć Soustelle'a

RZYM (PAP).

Jacques Soustelle, jeden z przywódców OAS, zatrzymany 17 bm. w Mediolanie przez policję jako „niepożądany cudzoziemiec” przebywa nadal w areszcie. Ma być odstawiony pod eskortą do granicy.

Szpiegowska misja okrętu USA

HAWANA (PAP).

Kubańskie Ministerstwo Sił Zbrojnych opublikowało dnia 19 bm. komunikat, w którym stwierdza, że marynarka USA skierowała na wody kubańskie okręt szpiegowski „Oxford” z misją szpiegowską. Okręt ten nielegalnie krążył w dniach od 11 do 13 bm. po kubańskich wodach terytorialnych na wysokości Hawany i portu Mariel, śledząc ruch statków w tych dwóch portach kubańskich.

Aresztowanie Pesqueta

RZYM (PAP).

Policja włoska aresztowała w sobotę w Florencji byłego deputowanego poujadystowskiego i oasowca Roberta Pesqueta. Znajduje się on na liście „niepożądanych cudzoziemców” i zostanie z Włoch wysiedlony.

Pesquet został ostatnio wysiedlony ze Szwajcarii.

Kennedy w Kalifornii

NOWY JORK (PAP).

Kontynuując swoją podróż po zachodnich połaciach kraju Kennedy przybył 18 bm. do Los Angeles (Kalifornia) gdzie wraz z gubernatorem tego stanu, Demokratą Brownem uczestniczył w uroczystości rozpoczęcia robót przy budowie zapory wodnej San Luis.

Matias Rakosi wykluczony z szeregów WSPR

BUDAPEST (PAP).

Dziennik „Nepszabadsag” opublikował w niedzielę uchwałę KC WSPR „o umorzeniu spraw przeciwko działaczom ruchu robotniczego bezprawnie wszczętych w latach kultu jednostki”. Uchwała stwierdza, że KC WSPR, przygotowując się do VIII zjazdu partii uważa za konieczne uwzględnienie nauki z okresu kultu jednostki, aby błędy popełnione wówczas nie mogły powtórzyć się w przyszłości.

W tym celu stworzono w 1961 roku specjalną komisję, która zbadała ponownie materiały procesów politycznych w latach 1949-1953, przeprowadzonych w oparciu o zmyślenie oskarżenia. Chociaż te polityczne sprawy były od 1953 roku niejednokrotnie badane, to jednak do 1953 roku decydujący wpływ na ich badanie miały osoby, które nie dążyły do wyjaśnienia prawdy, ponieważ one same ponosiły odpowiedzialność za te procesy.

Uchwała podkreśla szczególną odpowiedzialność polityczną kilku Rakosiego za rozpowszechnienie kultu jednostki. Dokumenty znajdujące się w dyspozycji KC świadczą, że znaczną część fałszywych oskarżeń, wysuniętych na procesach politycznych, wymyślił sam Rakosi, do czego przynajmniej w szeregu wystąpił.

Procesy oparte na zmyślonych oskarżeniach rozpoczęły się w maju 1949 roku rozprawą przeciwko Rakowski i jego towarzyszom. Następnie odbył się proces na tak samo bezpodstawnych oskarżeniach procesy A. Szakasitsa, G. Marosana, O. Kiszarai, jak również innych działaczy socjaldemokratycznych i związkowych oraz proces Janosa Kadara, G. Kallasa i innych komunistów.

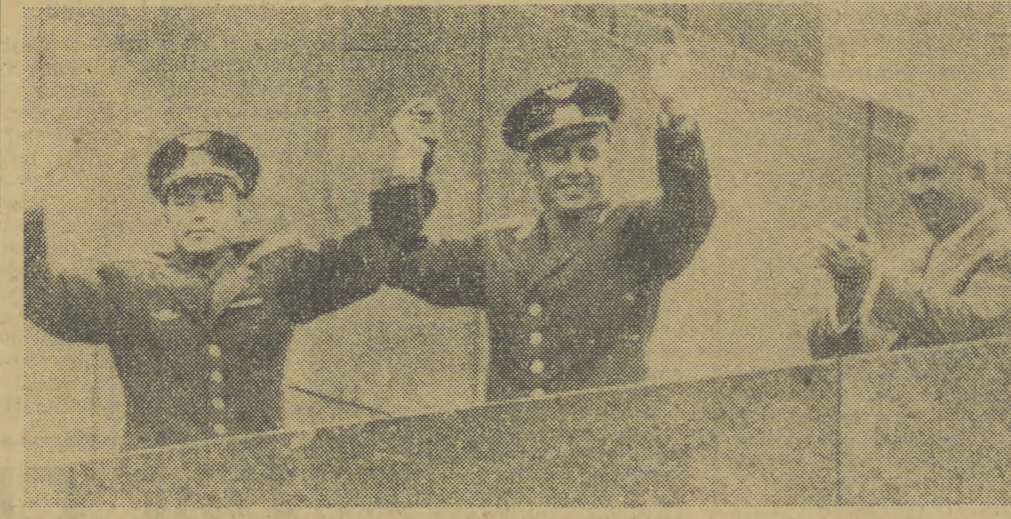
Wina Rakosiego jest tym większa, że wysuwał on nieuzasadnione podejrzenia również w stosunku do członków i kierowników bratniej partii, czym wyrządził ogromną szkodę w sferze międzynarodowej.

Wraz z Rakosim wielką odpowiedzialność ponosi Erno Geroc, który był jednym z inicjatorów przeprowadzonych procesów. Będąc po 1953 roku ministrem spraw wewnętrznych, Geroc przystąpił do rozpatrywania spraw o rehabilitację skazanych, w wyniku czego setek niewinnych ludzi nie rehabilitowano w ciągu wielu lat.

Po rozpatrzeniu materiałów procesów politycznych, przeprowadzonych w okresie kultu jednostki, Komitet Centralny postanowił całkowicie zrehabilitować skazanych niewinnie towarzyszy, wykluczyć z szeregów WSPR Matiasa Rakosiego i Erno Geroc oraz osoby ponoszące główną odpowiedzialność polityczną za przeprowadzenie tych procesów.

Komitet Centralny zatwierdził wykluczenie z partii 17 byłych pracowników sądu, prokuratury i organów bezpieczeństwa, którzy ponoszą odpowiedzialność za przeprowadzenie procesów oraz 6 osób, które tworzyły frakcję z Rakosim lub z Gerocem.

Biorąc pod uwagę, że członek Biura Politycznego Karoly Kiss wciąż jeszcze nie dostrzegł, ani na haniebnej praktyki w działalności Centralnej Komisji Kontroli do roku 1956 i nie daje sobie sprawy, że jest za to osobliwie odpowiedzialny, Komitet Centralny wykluczył go ze składu Biura Politycznego, pozostając na innych stanowiskach jakiejś zajmował.

25 rocznica strajku rolnego w Kasince Malej

(Inf. w.)

Dwadzieścia pięć lat temu od kul polskiej sanacyjnej zginęło w Kasince Malej dziewięć chłopów. Był to okres ogólnopolskiego strajku rolnego. Masy chłopiejskie protestowały przeciwko ciężkim warunkom ekonomicznym i faszystowskiej polityce. W wyznaczonym przez Stronnictwo

Ludowe czasie chłopci przerali dostawę produktów rolnych do miasta. Faszystowski rząd sanacyjny odpowiedział na to represjami. W całej Polsce zginęło wtedy czterdziestu chłopów. Do Kasinki Malej przybył specjalnie szkolony oddział policji, który oddał z bliska salwę do tłumu, zabijając dziewięć osób.

W 1957 roku, w dwudziestą rocznicę tego wydarzenia, odbyły się we wsi wielkie chodochody z udziałem Władysława Gomulki i Józefa Cyrankiewicza.

Wczoraj odbyła się w Kasince uroczystość ku czci poległych. Wziął w niej udział sz. instruktor Wydziału Organizacyjnego KC PZPR, tow. J. Gutman. Przypomniany wydarzenia tamtych dni i złożono wieńce na zbiorowej mogile.

Wzięto również dyplomy prodującym rolnikom, wśród nich dwóm uczestnikom strajku z 1937 roku. (am)

Zaloga Rożnowa — Czchowa przed Dniem Energetyka

(Inf. w.)

Realizując zobowiązanie podjęte dla uczczenia Dnia Energetyka, przyjeżdżający do Rożnowy z Zakładów Przelotów Tworzyw Sztucznych w Krakowie, Wydziałowe oddziały otrzymały proporcję, a ich członkowie upominki książkowe. Są to pierwsze spódmierzycze Brygady Pracy Socjalistycznej w Polsce. (am)

Na budowlanym półmetku

W Krakowie i woj. krakowskim trudne warunki atmosferyczne i uciążliwy w poważnym stopniu zapogrzebiły wykonanie tegorocznego planu robót. Jak dotychczas, na ponad 6700 robót przewidzianych do oddania w br. na terenie Krakowa i Nowej Huty odebrano tylko 1400, a w województwie na 4,5 tys. rob. — ok. 420. Przyczyną tych opóźnień jest również brak sily roboczej i niedostateczne zaopatrzenie materiałowe.

Mimo to — a tak twierdzi dyrektor naczelny krakowskiego DBOR-u, mgr Bogumił Korombel — można jeszcze nadrobić obecne opóźnienia. Wymaga to jednak wielkiej mobilizacji krakowskich budowlanych. (PAP).

UROCZYSTE POWITANIE KOSMONAUTÓW W MOSKWIE

Na trybunie na Placu Czerwonym (z lewej) Andrian Nikołajew, Paweł Popowicz, N. S. Chruszczow.

CAF — telefoto

Przed świętem bratniego narodu

Niedziela kultury rumuńskiej

WARSZAWA (PAP).

19 bm. po raz czwarty obchodzone w naszej stolicy „Niedziela kultury rumuńskiej”, zorganizowana z okazji zbliżającej się rocznicy wyzwolenia bratniego narodu. Na obchody „Niedzieli”, której program w tym roku był bardzo urozmaicony i bogaty, przybył 14-osobowy zespół estradowy z Bukaresztu.

Zainaugurował on swe występy już w sobotę koncertem w Domu Kultury w Ploccu, spotykając się z serdecznym przyjęciem załogi Petrubudowy.

W niedzielę na estradzie w Parku Kultury na Bielanach artyści z Bukaresztu zaprezentowali swój program publiczności warszawskiej.

Na koncercie obecny był ambasador Rumuńskiej Republiki Ludowej w Polsce — Gheorghe Diaconescu wraz z członkami ambasady.

Nawet przelotne deszcze nie przeszkodziły artystom w występach. Publiczność warszawska serdecznymi oklaskami przyjmowała melodyjne piosenki, tańce i muzykę, pełną energii i poludniowego temperamentu. Wystąpiła orkiestra pod kierownictwem Geri Podgoroanu oraz piosenkarze: Roxana Matei, Vali Niculescu, Ruxandra Stefanescu, Gica Petrescu oraz Florin Dorian. Rumuńskie tańce zaprezentowali: Nella

POGODA

WARSZAWA (PAP)

Jak podaje PIHM — dziś będzie na ogół zachmurzenie umiarkowane, miejscami — głównie na północnym wschodzie — przelotne opady. Temperatura maksymalna od 16 na północ do 22 st. na południu kraju. Wiatry umiarkowane, na południowym zachodzie słabsze, głównie z kierunków zachodni.

ZESWATA

ODSLONIENIE POMNIKA THALIMANNA W STRALSUNDZIE

BERLIN (PAP). W sobotę, 18 sierpnia, w XVIII rocznicę zamordowania Ernsta Thalmanna, przywódcy niemieckiej klasy robotniczej, odsłonięto pomnik w mieście portowym Stralsund. W uroczystości odsłonięcia pomnika uczestniczyli tysiące mieszkan-ców Stralsunda oraz wielu robotników hamburskich, wśród których działał Thalmann.

NENNI CZUJE SIĘ LEPIEJ

RYM (PAP). Przywódca Włoskiej Partii Socjalistycznej Pietro Nenni, który trzy dni temu uległ wypadkowi na spacerze w górach i przebywa obecnie w szpitalu w Aescie, spędził noc spokojnie. Lekarze orzekli, że stan jego zdrowia poprawia się. W niedzielę 19 bm. odwiedził Nenniego były prezydent Włoch senator Gronchi.

W PODKOMISJI NZ DO SPRAW ANGOLI

LONDYN (PAP). Jak podaje korespondent agencji Reutersa do Leopoldville (Kongo) przybyli członkowie podkomisji NZ do spraw zbadania sytuacji w Angoli. Opublikowany w Leopoldville komunikat głosi, że podkomisja wysłucha zeznań uchodźców przybyłych niedawno z Angoli.

MANIFESTACJA PRZECIWKO WYŚCIGOWI ZBROJEN

NOWY JORK (PAP). Policja i oddziały straży przybrzeżnej w miejscowości Groton (stan Connecticut) dwukrotnie interweniowały dnia 18 bm. przeciwko manifestantom, którzy usiłowali nie dopuścić do spuszczenia na wodę nowej, trzynastej z kolei łodzi podwodnej USA z rakietami „Polaris” na pokładzie. Jak podaje AP, pięciu manifestantów — przeciwników wyścigu zbrojeń z Nowej Anglii zostało aresztowanych.

SUKCESY „BERIOZKI” W PERU

HAWANA (PAP). Ze strony Peru, Lima donoszą, że ogromny powodzeniem cieszy się tam występ radzieckiego zespołu tanecznego „Bieriozka”.

ZNIENIENIE STANU WYJĄTKOWEGO W GUJANIE BRITYJSKIEJ

LONDYN (PAP). Gubernator Gujany Brytyjskiej E. Grey zniósł 18 bm. stan wyjątkowy obowiązujący w całym kraju od dnia 17 lutego br.

WYBÓR „MISS UNIWERSUM”

NOWY JORK (PAP). Z Long Beach donoszą, że „Miss Uniwesum” na rok 1962 została 21-letnią „Miss Australii”, Tania Ver-tak, studentka uniwersytetu w Sidney. Jest ona z pochodzenia Rosjanka.

WIELBICIELE — NIEBEZPIECZNI!

PARYŻ (PAP). Francuski plect-niarz rock and roll, Johnny Hally-day, który występował 18 bm. w miejscowości Aix-les-Bains musiał opuścić salę koncertową pod eskortą policji i straży ogniowej dla ochrony przed tłumem rozszalałych wielbicieli. Entuzjastki Halli-daya usiłowali rozbić kordon policjantów, obrzucając ich kamieniami.

POŻARY LASÓW NA POŁUDNIU FRANCJI

PARYŻ (PAP). Około 500 członków straży pożarnej, żołnierzy i ochotników walczyło nocą z 18 na 19 bm. z olbrzymim pożarem lasów, który wybuchł na wschód od Marsylii. Ogień zniszczył około 400 hektarów drzew i krzewów.

Moskwa powitała bohaterskich kosmonautów

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1) Mikołaj — i dwaj bohaterowie wpadli w objęcia swych rodzin.

Potem — jeszcze jedno powitanie, z Gagarinem i Titowem, powitanie oficjalne, gdyż obaj oni spotkali Mikołajewa i Popowicza już w drodze.

Chruszczow poprowadził następnie obu kosmonautów wzdłuż tumanu machającego transparentami i rzucającego kwiaty.

Popowicz szedł najpierw ze swą małą córeczką Nataszą, potem zostawił ją premierowi, który wzię ją za rękę. Podczas tego tradycyjnego już przemarszu przed frontem mieszkańców Moskwy okrzyki i wawyły nie milkiły ani na chwilę.

Nikołajew i Popowicz ścisną za ręce stojących z brzo-gu ludzi. Przy dźwiękach „Marsza kosmonautów” bohaterowie, ich rodziny wsiadli do czekającej obok limuzyny. Z lotniska pojechali na Plac Czerwony — miejsce wיעu.

Diugi sznur limuzyn przejechał wolno 33-kilometrową trasę z Wnukowa do serca Moskwy. Nikołajew i Popowicz stojąc w pierwszym samochodzie machali tłumom obryzmi bukietami kwiatów, dziękując za owację.

Wielokrotnie „Hurra!” rozległo się na Placu, gdy na trybunie Mauzoleum Lenina pojawili się Andrian Nikołajew i Paweł Popowicz w towarzystwie przywódców partii i rządu.

Wice otworzył Frol Kozłow, członek Prezydium i sekretarz KC KPZR. Potem przemawiali Andrian Nikołajew i Paweł Popowicz.

Nikołajew podkreślił, że wielodniowy lot zespołowy wokół Ziemi, doskonała praca wszystkich urządzeń obu statków, sprawna łączność i dokładne łagowanie świadczą wymownie, do czego zdolny jest naród radziecki oraz jak wysoki poziom osiągnęła radziecka nauka i technika.

Konferencja Afrykańskiego Kongresu Narodowego

DAR ES SALAM (PAP). W stolicy Tanganiki odbyła się nadzwyczajna konferencja szczerowa działaczy Afrykańskiego Kongresu Narodowego, partii politycznej ludności murzyńskiej w Unii Południowo-Afrykańskiej, zdelegalizowanej przez władze Unii.

Uczestnicy konferencji wysunęli wniosek zwolnienia w jednym z niepodległych państw afrykańskich konferencji międzynarodowej, poświęconej sytuacji w Unii Południowo-Afrykańskiej i domagali się natychmiastowego uwolnienia więźniów politycznych w tym kraju.

dodał Nikołajew — jak dobrze było w Kosmosie ze dwójką, trudno wyrazić słowami radość, jakiej doznałem ujrwszy obok statek „Wostok 4”, sterowany przez Pawła Popowicza.

„Nasza planeta jest niezwykle piękna. Z kosmicznej wysokości wygląda urzekająco. Trzeba zapewnić — dodał Nikołajew — aby nigdy nie stała się areną niszczycielskich wojen”.

Paweł Popowicz oświadczył m. in.: „Szczere mówiąc, lot mógł trwać dłużej. Urządzenia sterujące statku i cała aparatura pokładowa pracowały niezawodnie. Czuliśmy się świetnie”.

„Nie przesadzę, jeśli powiem, że w Kosmosie żyłem jak na Ziemi, z wielkimi tylko różnicami wywołanymi nieważkością. Spałem twarde, ale do pracy się nie spóźniałem. Nie zapominałem o śniadaniu, obiedzie i kolacji. Prace przewidziane w programie przepływałem gimnastyką i odpoczynkiem”.

Z kolei przemawiał premier Nikita Chruszczow (jego przemówienie podaliśmy obok).

Na trybunie oprócz dwóch bohaterów oraz przywódców ZSRR znajdowali się także rodziny kosmonautów: dwie starszuszki — matki w chustkach i długich spódnicach, ojciec Popowicza — Ukrainiec z sumiastymi włosami i ludowej haftowanej koszuli (ojciec Nikołajewa nie żyje), żona Popowicza, Maria (moćnie uczesana, w ciemnej sukni) i córka Nikołajewa Natasa. Byli również Gagarin i Titow.

Po wיעu odbyła się manifestacja mieszkańców Moskwy.

Andrian Nikołajew i Paweł Popowicz wita się z rodzinami na lotnisku Wnukowo w Moskwie. CAF — telefoto z Moskwy

Andrian Nikołajew i Paweł Popowicz wita się z rodzinami na lotnisku Wnukowo w Moskwie. CAF — telefoto z Moskwy

Wspaniałe zwycięstwo radzieckiej nauki i techniki

Przemówienie N. Chruszczowa na wיעu w Moskwie

Drodzy rodacy!

Obywatel naszej planety! Po raz trzeci ludzie radzieccy gromadzą się na Placu Czerwonym, aby uroczyście powitać bohaterów Kosmosu.

Wraz z każdym nowym lotem kosmicznym przenikamy coraz głębiej w Kosmos, opanowujemy jego tajemnice.

Sprawia mi ogromną radość to, że mogę powitać dziś naszych bohaterów na trybunie Mauzoleum Włodzimierza Iljicza Lenina. W imieniu Komitetu Centralnego Partii Komunistycznej, w imieniu Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, rządu radzieckiego, całego naszego bohaterskiego narodu serdecznie gratuluję wam, drogi Andrianie Grigoriewiczu i wam, drogi Pawle Romanowiczu, wybitnego zwycięstwa odniesionego w Kosmosie i wyrażam wam najgorętszą wdzięczność za

czyn, który na wieczne czasy rozświetli naszą umiłowaną ojczyznę i was samych.

Z zadowoleniem komunikuję, że za dokonanie pierwszego w świecie wielodniowego lotu zespołowego w Kosmos na statek „Wostok 3” i „Wostok 4”, Prezydium Rady Najwyższej ZSRR nadał Andrianowi Nikołajewowi i Pawłowi Popowiczowi tytuły Bohaterów Związku Radzieckiego. Z całego serca gratuluję wam tego wysokiego odznaczenia.

Drodzy towarzysze, przyjaciele!

Na naszej dzisiejszej uroczystości najbardziej honorowe miejsce słuszenie należy się nauce radzieckiej. Krok po kroku nauka radziecka prowadzi planowe badania wszechświata. Pokonując z powodzeniem barierę po barierze odkrywa ona coraz to nowe tajniki przyrody.

Zespołowy lot radzieckich pojazdów kosmicznych, który dowiódł nie tylko możliwości dalszego przenikania w Kosmos, ale również wykazał, że można tam żyć i pracować przez dłuższy czas, jest nowym wspaniałym zwycięstwem naszej ojczystej nauki i techniki.

Pozwólcie, że w imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, Prezydium Rady Najwyższej ZSRR i rządu radzieckiego złożę serdeczne gratulacje naszym uczonym, inżynierom i robotnikom — twórcom niezmiernie skomplikowanej techniki kosmicznej za ich wytyżony, prawdziwie twórczy wysiłek ku chwale naszej ojczyzny, życząc im z całego serca nowych sukcesów w ich wielkiej i szlachetnej działalności.

W dalszym ciągu N. Chruszczow powiedział: „Po to, by ludzie mogli swobodnie żyć i nie martwić się o jutro, trzeba stopniowo, krok po kroku robić wszystko dla utrwalenia pokoju i osiągnięcia powszechnego rozbrojenia w warunkach ścisłej kontroli międzynarodowej. Trzeba uprzątnąć z drogi prowadzącej do rozbrojenia wszystkie kamyczki, które jeszcze nie zostały uprzątnięte, wszystkie przeszkody, których jeszcze nie zlikwidowano.

Przed wszystkim zaś należy skończyć z pozostałościami drugiej wojny światowej, podpisać traktat pokojowy z Niemcami. Byłoby to dobra podstawa do rozwiązania spornych problemów, które istnieją i kryją w sobie groźbę wybuchu trzeciej wojny światowej. Wśród nabrzmiałych ale nie rozwiązanych problemów międzynarodowych są także aktualne sprawy jak uznanie dwóch państw niemieckich i przyjęcie ich do ONZ; likwidacja, w oparciu o podpisanie traktatu pokojowego z Niemcami, reżimu okupacyjnego w Berlinie zachodnim; likwidacja baz wojskowych NATO w Berlinie zachodnim oraz wycofanie wojsk mocarstw zachodnich z Berlina zachodniego.

Wojska mocarstw zachodnich są obecnie wojskami agresywnego bloku NATO, zaś trzonem uderzeniowym tych wojsk stają się odwołane siły Niemiec zachodnich. Oto dlatego imperialiści tak upornie obstają przy pozostawieniu ich wojsk w Berlinie zachodnim. Nie chcą pokonać ani rozbrojenia, lecz gromadzą siły do nowej wojny.

Przedstawiciele mocarstw zachodnich na wszelkie sposoby zapewniali, iż są za pokojem i rozbrojeniem. Ale jak można pogodzić te zapewnienia z tym, że utrzymują

reżim okupacyjny w Berlinie zachodnim i otaczają państwa socjalistyczne bazami wojskowymi NATO. Wszystko to potrzebne jest im nie dla pokoju, lecz do przygotowania nowej wojny.

Jeżeli nie spotkamy się ze zrozumieniem i mocarstw zachodnich, to nie będziemy mieli innego wyjścia, jak tylko podpisać traktat pokojowy z Niemiec Republiką Demokratyczną i tym samym zlikwidować stan wojny. Na tej podstawie straci swa moc reżim okupacyjny również w Berlinie zachodnim, który leży w centrum NRD. Żadne pogroźki imperialistów nie powstrzymają nas od tego. Podpisanie traktatu pokojowego po zakończeniu wojny jest nie tylko prawem, ale również obowiązkiem wszystkich państw, które brały udział w wojnie. Tylko szalecy mogą protestować przeciwko naszym pokojowym propozycjom.

Podstawą naszych zwycięstw w dziedzinie badania i opanowywania Kosmosu są sukcesy narodu radzieckiego na polu budownictwa komunistycznego. Oto dlaczego w momencie, gdy szturmujemy bezbrzeżnie przestworza wszechświata, nie zapominamy też o naszych codziennych osiągnięciach w dziedzinie rozwoju gospodarki, nauki i kultury. Również one napawają nas radością. XXII Zjazd KPZR zmobilizował ludzi radzieckich do wielkiej walki o triumf komunizmu.

PRZEGLĄD CZASOPISM

W ostatnim numerze „ARGUMENTÓW” Mirosław Azembki pisze na temat tragedii, jaką przeżywa wiele matek w związku z zafymowaniem Thalidomidu. Tragedia jest tym większa, że w niektórych krajach obowiązuje zakaz przerywania ciąży. Zdają się więc wypadki, że matki same pozabawiają życia nowonarodzone kaleki. Mniejszą tragedią byłoby w porę usunięcia ciąży.

„Nie zabijaj... A więc przerywanie ciąży w początkowym jej stadium potraktowane jest nadal jako zwykłe zabójstwo... Radio Watykańskie przemawia w ten sposób do całej katolickiej społeczności, a m. in. do przyszłych matek „thalidomidowych” dzieci. Czy słowa te trafią do przekonania — zwłaszcza tych nieszczesnych kobiet? Życie samo tutaj wystąpiło z rozstrzygnięciem, nie szczedąc o jednym wypadku krańcowej już tragedii. Oto z Anglii i Niemiec zachodnich donoszą, że wiele matek ukrywa swoje kaleki i rodzą przed okiem ludzkim, co utrudnia nawet jakikolwiek dla nich pomoc; istnieją wszelkie przesłanki do twierdzenia, że tak będą postępowały i nadal. Oto wreszcie z Liège nadchodzi wiadomość, której zresztą można się było spodziewać: matka amoralnego dziecka podaje mu trujące, zresztą za wiedzą i z pomocą lekarza, które go zdołała przekonać o słuszności swojego czynu...”

jednak o to, aby zainteresowania i doświadczenia w tym zakresie związane były z potrzebami fabryki, aby przynosiły one rozwiązanie aktualnie istniejących trudności.

„Tematyczne kierowanie tym ruchem i jego związane z zakładowymi planami rozwoju techniki — to podstawowa droga rozwoju współczesnej racjonalizacji. A jeśli tak, to trzeba zdecydować się na pewne konsekwencje takiej tezy. Racjonalizacja musi być kierowana przez te same ogniwka, które sterują postępem technicznym”.

Alkoholik w rodzinie

„Od kilku lat notujemy w Polsce systematyczny wzrost ilości zgłoszeń kierowanych do organów Milicji Obywatelskiej i Prokuratury w sprawach osób, które pod wpływem alkoholu znacząco się fizycznie lub moralnie oddają członkami swej rodziny”.

„Miarą wielkości tego problemu dla życia społecznego niech będzie fakt, że w latach 1956—1961 do wszystkich prokuratur upłynęło około 80.000 doniesień, prokuratury skierowały do sądów z aktami oskarżenia około 30.000 spraw, zaś prawomocnymi wyrokami do końca roku 1961 skazano 22.644 osoby”.

Andrzej Ratajczak zastanawia się w „PRAWIE I ŻYCIU” nad źródłami alkoholizmu i nad możliwościami ograniczenia przestępstw z art. 23 ustawy o zwalczaniu alkoholizmu, która mówi właśnie o znaczeniu się nad rodziną. W badanych przez siebie sprawach stwierdził, że zarówno nadużywanie alkoholu jak i fakt znegowania się pod jego wpływem uwarunkowane są całokształtem okoliczności wpływających w bardzo wielu wypadkach z osobistych przeżyć i przeżyć rodzinnych. Sprawy nie rozważając zamykanie tego typu przestępstw w więzieniach. Trzeba szukać innych możliwości.

Technika jest modna

tak zaczynają swój artykuł w „POLITYCE” Aleksander Paszyński i Bogdan Zahn.

Czy ma sens obecnie drobna racjonalizacja w przemyśle? Autorzy cytują tu różne poglądy, a m. in. i poglądy zwolenników badań na dużą skalę, udoskonalenia przeprowadzanych w instytucjach naukowych. Autorzy dochodzą jednak do wniosku, że należy znaleźć i określić miejsce zarówno dla badań naukowych na dużą skalę, jak i dla badań na mniejszą skalę, prowadzonych w przemyśle. Chodzi

ZASTĘPCA

Dni Chopina w Czechosłowacji

PRAGA (PAP). W znany czechosłowackim urodzisku — Marlańskich Łaźniach rozpoczęły się 18 bm. Dni Fryderyka Chopina.

Tego rodzaju festiwal odbywa się w tej miejscowości, upamiętnionej pobytom polskiego kompozytora, już po raz trzeci. Jego inicjatorem i organizatorem jest powstałe tu przed trzema laty Towarzystwo im. Fryderyka Chopina.

Pod pomnik „m Fryderyka Chopina złożono piękne kwiaty. Znajdująca się wśród nich wianka od ambasady PRL w Pradze. Wiankę od warszawskiego towarzystwa imienia kompozytora złożył prof. Jerzy Żurawlew.

Dni Chopinowskie w Marlańskich Łaźniach trwać będą do 24 sierpnia. Ich program przewiduje wiele imprez i koncertów. Zorganizowane zostaną m. in. przeglądy polskich filmów o Chopinie oraz odbędzie się wieczór pt. „Listy Chopina”.

Bońska demonstracja wobec Waszyngtonu

WASZYNGTON (PAP).

Entuzjastyczne i wylewane powitanie zgromadzone w Bonn gen. Norstada. Prasa amerykańska ocenia jako demonstrację wobec Waszyngtonu i światowej opinii publicznosci wobec polityki nuklearnej USA w Europie. Don Cook w korespondencji z Bonn, zamieszczonej na łamach New York Herald Tribune, podkreśla m. in., że „być może podjęcie i rozbieżności narastające w stosunkach między Bonn a Waszyngtonem okaza się również zbawczym i poważnym dla organizacji Paktu Północno Atlantycznego, jak rosną, dzieliący już Waszyngton i Paryż”. Don dochodzi do wniosku, że nie można pozostać Stanom Zjednoczonym nuklearnej obrony Europy. Waszyngton nie chce widzieć na liście zwolnych sojuszników takich, którzy zdradząli zbyt wiele ciekawość do nieopatrznej naciągającej spuścizny atomowej, a amerykański plannik podatków — kontynuując Don Cook — pragnął zachowania w reku Waszyngtonu prawa veto „wobec pochopnych ludzi, dążących do stworzenia sobie czeszd w rodzaju arsenału nuklearnego, którego nadużycie mogłoby porażać USA w trzecią wojnę światową...”

Według relacji Don Cooka, która bońskie odnosi się z nieufnością do administracji Kennedyego, z którą „kanclerz Adenauer nigdy nie utrzymywał tak zażyłych, przyjaznych i opartych na wzajemnym szacunku, jak poprzednio z prezydentem Eisenhowerem i sekretarzem stanu Dullesem”. Do tej listy byłych przywódców USA, z którymi Adenauer zachował ściśle wylewające się w Bonn także Norstada, która obecnie opuszcza swoje stanowisko. Teraz nie pozostało w amerykańskiej administracji nikt — referuje Don Cook poglądy kół bońskich — z kim Adenauer zachował wzajemne zrozumienie i wspólnota celów”.

Nasz komentarz

Znowu koncesje

Nie ulega wątpliwości, że problem kongijski zmieniłby już do dzisiaj z listy nierozwiązanych, gdyby zrealizowane zostały uchwały, podjęte w swoim czasie przez Radę Bezpieczeństwa. Od początku było jasne, że Kongo może wtedy stać się państwem zdolnym do egzystencji, gdy przywrócona zostanie jego jedność. A właśnie jedność Kongo nie była na ręce tym siłom, które chciały utrzymać nieszczesny naród w farmie neokolonializmu.

Trudno powtarzać od początku wydarzenia ostatnich dwóch lat. Wystarczy powiedzieć, że i dzisiaj o przyszłości Kongo nie decyduje wola narodu, a interesy kapitału, zaangażowanego w koncernie Union Miniere. A na dodatek istnieje niejedna sprzeczność między przedstawicielami tego kapitału. Bo tak jest obecnie, że czego innego chcą USA, czego innego W. Brytania, a Belgia nie bardzo może się zdecydować, czyją wziąć stronę.

Widomo, że Stany Zjednoczone opracowały plan, mający doprowadzić stopniowo do zniesienia, a przynajmniej ograniczenia secesji Kataru. Plan amerykański nie został podany do wiadomości publicznej, ale wiadomo, że składa się ma z dwóch części. Najpierw — proponują USA, a ich propozycje zaakceptowała mial U Thant — należy użyć w stosunku do Czombego perwazji. Dopiero, gdy apel o podjęcie rozmów z Adoulą i porozumienie się z nim, nie odniósłby rezultatu, przewidują Stany Zjednoczone zastosowanie wobec Czombego przymusu, przez zastosowanie sankcji ekonomicznych i finansowych.

W. Brytania nie zaakceptowała tego planu, do niej przyłączyła się także Belgia. Jeszcze przeciwko perwazji nie miałyby W. Brytania zastrzeżeń, ale z góry wiadomo, że nie dąży ona żadnych rezultatów. Nie raz już apelowano do Czombego i nic z tego nie wychodziło. Zdecydowanie natomiast sprzeciwia się W. Brytania zastosowaniu jakichkolwiek sankcji.

JAN PELCZARSKI

W ostatnich dniach ogłoszono w Leopoldville nową ustawę rządu centralnego. Przewiduje ona podział Kongo na 16 prowincji. To jest nowy krok w kierunku federacyjnego ustroju Kongo, nowa koncesja pod adresem Czombego, by skłonić go do porozumienia z Adoulą. Wydaje się, że i ta ustawa nie wniesie nic nowego w zagmatwaną sytuację Kongo, jak nie spełnił dotąd tej roli, plan USA.

Rene Clair kończy realizację noweli „Dwa gołębie” z filmu „Cztery prawdy”. Nowela jest nowoczesną adaptacją bajki La Fontaine’a. W roli „Dwóch gołębi” występują Leslie Caron i Charles Aznavour. CAF

Co wystawi Kuba na Targach Lipskich?

HAWANA (PAP). Korespondent PAP red. Unger donosi: Na tegorocznych Jesiennych Targach Lipskich Kuba wystawi artykuły swego tradycyjnego eksportu i będzie reprezentowana przez pięć central handlu zagranicznego. Ekspozycja są już w drodze. Obejmują one tytoń, kawę, napoje, owoce, konserwy, tekstyla, płyty i książki. Jak wynika z oświadczenia dyr. Diaba, kierownika pawilonu kubańskiego w Lipsku na konferencji prasowej w wydziale handlowym misji NRD w Hawanie, Kuba spodziewa się zawareła wielu transakcji. W jesiennych targach Kuba uczestniczy po raz pierwszy, poprzednio dwa razy wystawiała swe towary w Lipsku na targach wiosennych.

Dnia 17 sierpnia 1962 r., zmarł

Tow. EUGENIUSZ HOLCER

dlugoletni działacz partyjny i społeczny, odznaczony Odznaką Grunwaldu i Medalem Zwycięstwa KRN.

Cześć Jego Pamięci!

KOMITET POWIATOWY PZPR w KRAKOWIE, KOMITET MIEJSKI PZPR w WIELICZCE

Red. Olgierdowi Jędrzejczykowi
z powodu zgonu jego OJCA
LUDWIKA ST. JĘDRZEJCZYKA
serdeczne wyrazy współczucia składa
ZESPÓŁ „GAZETY KRAKOWSKIEJ”

LUDWIK STANISŁAW JĘDRZEJCZYK
pseud. „Litwin”
major W. P. w stanie spoczynku, obrońca Warszawy 1939, uczestnik Powstania Warszawskiego 1944, odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, 3-krotny Krzyżem Walecznych, Medalem za Warszawę 1939—1945, Odznaką Grunwaldką, Złotym Krzyżem Zasługi i innymi odznaczeniami
dlugoletni pracownik Spółdzielni Pracy „Impregnacja”
przeżywszy lat 62, po długich i ciężkich cierpieniach naukochańszczy maż, tatuś, teść i dziadek
zmarł dnia 17 sierpnia 1962 roku.
Pogrzeb odbędzie się 20 bm. o godzinie 15.30 od bramy cmentarza Rakowickiego, o czym zawiadamiała pogrążeni w ciężkiej żałobie:
ZONA, CÓRKA, SYN, SYNOWA, WNUK I RODZINA

W dniu 17 sierpnia 1692 r., zmarł przeżywszy lat 62
LUDWIK STANISŁAW JĘDRZEJCZYK
dlugoletni członek Prezydium Rady Nadzorczej i kierownik Administracji Sp-ri Pracy Wytwarzalności Różnej „Impregnacja” w Krakowie.
W Zmarłym tracimy ofiarne i oddane ruchowi spółdzielczemu i naszej Spółdzielni dzielnicy i pracownika, oraz serdecznego przyjaciela i kolegę.
Pogrzeb odbędzie się w dniu 20 sierpnia br., o godzinie 15.30 na Cmentarzu Rakowickim.
Cześć Jego Pamięci!
ZARZĄD, RADA, POP I PRACOWNICY SPÓŁDZIELNI „IMPREGNACJA” w KRAKOWIE

Tow. JAN WAJDA
Sekretarz Organizacji Oddziałowy PZPR
zmarł, dnia 17 sierpnia 1962 r.
W Zmarłym tracimy ofiarnego aktywistę naszej partii.
Cześć Jego Pamięci.
KOMITET ZAKŁADOWY PZPR KRAKOWSKIEJ FABRYKI KABLI

